

יד. הלוקח מן הנחתום ככר בפונדיון ואמר לו בשעת לקיחה כשאלקוט ירקות שדה אביא לך בו הרי זה מותר^(מט). ואותו הככר

שבט הלוי

וכחצ החזו"א סי' י"ג סקט"ז דלע"ג דאין כאן קנין גמור מ"מ קנו לו מעותיו למי שפרע או למחוסר אמנה, וסגי זהכי למחשב מהוה ככר בפירות שביעית וכל המהוה מידי דאכילה בפירות שביעית מותר, אבל לקח קמס ואח"כ פורע חובו מפירות שביעית אסור שאינו מהוה בהן כלום וחשיב סחורה, ע"ש. והיינו שיש למוכר שייכות ככר בירקות או משום דברים יש בהם משום מחוסרי אמנה, או משום מי שפרע כיון דככר אמר שיביא לו.

והנה משום מחוסר אמנה שפיר י"ל דשייך זכה"ג מדין דברים כיון שאמר שיביא [ואף שאינו זידו, מ"מ מבואר בירושלמי דאירי בירקות שדה דשכיח ומנאי מאוד ומקרי זידו]. והנראה בזה דכיון דבאמת אינו סחורה גמורה, ואפילו פירעון חוב אינו סחורה גמורה [אף דנראה דאסור מה"ת], אלא דחו"ל הבינו דאם בשעת לקיחה אומר שקונה עתה הככר כמה שיביא אחר כך ירקות שדה אפילו שלא הי' קנין בעצם האמירה, מ"מ אינו בדרך סחורה, ומשו"ה כשמביא לו אח"כ הירקות לאחר שכבר התחייב מקודם אין זה בגדר סחורה. אבל מש"כ החזו"א דאיכא מי שפרע תמוה דמה שייך מי שפרע בהצטחה לצד [כשאינו משלם ורק דיבר דברים]. ומל' רבינו משמע

אם מביאין מעט כדי חייו לא קנסוהו, אמנם ממש"כ רבינו כאן ומפני מה קנסו בשכר החמרים ולא קנסו בשכר הפועל וכו', משמע דבחמרין קנסו בכל גווני וגבי פועל הקילו משום ששכרו מועט. [ויעוין בחזו"א סי' י"ג סקט"ט ובחוס' אנשי שם פ"ח מ"ד].

הלכה י"ד

(מט) הלוקח מן הנחתום ככר בפונדיון ואמר לו בשעת לקיחה כשאלקוט ירקות שדה אביא לך בו הרי זה מותר. מתני' פ"ח מ"ד, והיינו שנתן לו ככר של שיטת וכיו"צ [כדמוכח ממ"ש בסיפא שצריך לאכול הככר בקדו"ש], ואמר הלוקח שיתן לו במקום זה ירקות, ה"ז מותר, היינו דמותר ליתן ואינו בגדר סחורה, ואף שמביא לו הירקות רק אח"כ ונעשה כפרעון חוב, מ"מ כיון שאמר לו בשעת הלקיחה כשאלקוט ירקות שדה אביא לך, הרי הוא כאילו שבאותם ירקות שהצטיחו קנה מידי דאכילה.

ובאמת ז"צ כמה קנה המוכר אותם הירקות, דבשלמא אי קנה המוכר באותה שעה את הירקות הוא חליפין במידי דאכילה וצריך לאכול השני בקדושת שביעית, אבל הכא בשעת מעשה הוא רק דיבור ויכול עדיין לחזור בו, וא"כ איזה התחייבות יש לו,

הרי הוא כפירות שביעית⁽²⁾. ואם לקח ממנו סתם לא ישלם לו מדמי

שבט הלוי

אם כבר אכלו זכה"ג לא היו חליפין ואין חל עליו קדו"ש, ועוין זע"ז ס"ז ע"ז דבי ר' ינאי יזפי פירות שביעית מעניים ופרעי להו בשמינית, וקאמר ר' יוחנן יאות הן עבדין, ופירש"י כיון דההוא שעתא לא הוו הנך בעין ולא אחלופי הני זבחי לאו חליפין נינהו ולא חיילא קדושת שביעית עלייהו.

ובשנותן לו קודם הפירות שביעית או דמי שביעית ולא תבע ממנו שיתן לו ככר ואח"כ אומר שיתן לו זדמים אלו ככר גם כן אין נתפס הככר בקדושת שביעית.

ובאמת כל ההיתר זכאן שאין נראה כפרעון חוב אלא כחליפין והיינו שהככר מקבל הקדושה של הפירות, ואם הקדושה לא יעבור ודאי נראה כפרעון, וכל ההוכחה שאין נראה כפרעון חוב משום שהקדושה עוברת ונראה כחליפין ולא כפרעון חוב, אבל אי אין הקדושה עוברת א"כ הוא כמעט תרתי דסתרי דאמרינן דאין הקדושה עוברת והיינו שאינה חליפין, ושזב אמרינן שאינו פרעון חוב, והלא זאמת נראה כפרעון חוב.

לזה משכינו פירות שביעית ונותן תחתיהן פירות אחרים של שביעית, אם עדיין לא נאכלו הפירות הוי תורת חליפין על הפירות ולא הוי כפרעון חוב ונאכלין בקדושת שביעית, ואם כבר נאכלו הפירות אין שייך

דהחילוק הוא צין אמר בשעת מכירה או לא, ואין הטעם משום שהי' איזה קנין, אלא דאם אמר בשעת הלקיחה דיציא לו ירקות שדה נמלא שקנה זבס מידי דאכלה ואינו סחורה.

(ג) ואותו הככר הרי הוא כפירות שביעית. וזר"ש שם כתב זסס הירושלמי דכשלוקח הככר ואומר כשאלקוט וכו' הרי זה מותר, מפני שנותנים זה לזה מחנת חנם שזה נתן לו ככר זחנם זה נתן לו ירקות זחנם ואינו חליפין זה זזה, אמנם לד' רבינו נעשה חליפין, וכמו שז' שם והתמורה זפירות שביעית מותר וכו' ולפיכך כשיקח הלחם מן הנחתום ואומר לו אתן לך זו ירקות שדה כשקבלם מותר. ולפי"ז להר"ש אין נתפס הככר בקדו"ש כיון דנתנו זה לזה מחנת חנם, אבל לד' רבינו דהוי חליפין נתפס הככר בקדו"ש, וכ"כ זמשנה ראשונה דע"כ דס"ל לרבינו דהככר הוא חליפין מדאסר הככר בקדו"ש, ומוכח ג"כ דחליפי פירות זפירות אין נכנס זכלל סחורה.

ובתבו האחרונים דאירי שהציא הירקות קודם שאלל הככר, אבל אם אכל כבר הככר קודם שנתן הירקות ודאי לא שייך קדו"ש זככר. וכמו"כ אם לוי פירות שיטית ועצר ושילם זשביעית, אם הפירות שלוה קיימים נאסר בקדו"ש דזהו כפרעון חוב, אבל